A fizetési kedvezmények alapvető szabályai

Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.) meghatározott feltételek mellett kifejezett méltányossági jogkört biztosít az adóhatóság számára, mely egyedi esetekben enyhítési lehetőséget ad a fizetési kötelezettségek teljesítése tekintetében. Alapelvként írja elő, hogy „az adóhatóság köteles méltányosan eljárni, és ha a törvényben meghatározott feltételek fennállnak, az adótartozást mérsékli, illetve fizetési könnyítést engedélyez."
Az adóhatóság méltányossági jogkörében csak akkor járhat el, ha ezt törvény lehetővé teszi, de egyben köteles is méltányosságot gyakorolni, amennyiben az adózó bizonyítja, hogy körülményei a méltányosság feltételeinek megfelelnek. Az adótartozás mérsékléséről és a fizetési könnyítésről valamint ezek törvényi feltételeiről az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) rendelkezik.

Az Art. méltányossági lehetőséget biztosít azon adózók részére, akik (amelyek) a jogszabályokban meghatározott fizetési kötelezettségeiket valamilyen méltányolható gazdasági vagy személyes okból az esedékesség időpontjáig nem tudják teljesíteni. Ezen eljárások alapja a végrehajtható okiraton alapuló **fizetési kötelezettség halasztására, részletekben történő megfizetésére, mérséklésére illetve elengedésére,** összefoglaló néven fizetési kedvezményre irányuló kérelem. A fizetési kedvezmények elbírálása során csak az bír jelentőséggel, hogy a konkrét esetben a méltányosság gyakorlásának törvényi feltételei fennállnak-e avagy sem.

A fizetési kedvezményi kérelmek elbírálására irányuló jogkört főszabály szerint első fokon a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) megyei (fővárosi) adó- és vámigazgatóságai (a továbbiakban: megyei igazgatóságok) fizetési kedvezmények (fő)osztályai, másodfokon a NAV Fellebbviteli Igazgatóság hatósági főosztályai gyakorolják. Kivételt képeznek ez alól a 485/2015. (XII.29.) Kormányrendelet (a továbbiakban: NAV Korm.rendelet) 57-81. §-aiban foglalt hatásköri szabályok alapján a Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság hatáskörébe rendelt adózók.

A fizetési kedvezményre irányuló eljárás az állami adó- és vámhatóság által nyilvántartott adók és járulékok, egyéb fizetési kötelezettségek valamint pótlékok, bírságok vonatkozásában benyújtott

- fizetési halasztás és részletfizetés (fizetési könnyítés) iránti kérelmek, illetve
- mérséklési (elengedési) kérelmek elbírálására terjed ki.

Fizetési kedvezmény engedélyezése kizárólag kérelemre történhet.

A kérelmet az elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező megyei (fővárosi) adó- és vámigazgatóságok Fizetési Kedvezmények Osztályain kell előterjeszteni. Az illetékességet az alábbi feltételek határozzák meg:

- **magánszemély esetében a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye,**
- **egyéni vállalkozó és gazdálkodó szervezet esetében a székhelye, ennek hiányában telephelye.**

Kivételt képez ez alól a szabálysértési bírság és a pénzmosás elleni bírság, melyekre irányuló fizetési kedvezményi kérelmek elbírálása a megyei adó- és vámigazgatóságok rendészeti

szakterületének, illetve a NAV Központi Irányítása Pénzmosás Elleni Információs Irodának a feladatkörébe tartozik.

A kérelem előterjesztésére jogosult:

1. az adózó,
2. az Art. 59. § (1) és (3) bekezdései, a 60. § (1) bekezdése szerint az adó megfizetésére kötelezett személy,
3. az Art. 12. § alapján a felszámoló és a végelszámoló,
4. az Air. 19. § szerinti adózási ügyvivő, valamint
5. az Air. 20. § szerinti pénzügyi képviselő és
6. az Air. 21. § szerinti bizalmi vagyonkezelő.

Azon adózók, akik nem személyesen járnak el, illetve személyesen el sem járhatnak (például a kiskorúak), az Air. (14)-(18) §-ai szerint képviselő útján képviseltethetik magukat.

A **papír alapú kérelmet** – az eljárás gyorsítása érdekében – célszerű az adó- és vámigazgatóságokon rendszeresített nyomtatvány teljes körű kitöltésével benyújtani a hatósághoz. A nyomtatványok megtalálhatóak a NAV internetes honlapján (www.nav.gov.hu) a „Letöltések" → „Adatlapok, igazolások, meghatalmazás-minták" → „Adatlapok fizetési könnyítésre és/vagy mérséklésre irányuló kérelmek elbírálásához" menüpontban.
Lehetőség van a fizetési kedvezményre irányuló kérelem elektronikus úton történő előterjesztésére is. (Az elektronikus ügyintézés feltétele, hogy az adózó, illetőleg az adózó képviselője a vonatkozó jogszabályok szerint ügyfélkapus jogosultsággal rendelkezzen. Az elektronikus kérelem benyújtásának részleteiről a www.nav.gov.hu „Letöltések" → „Nyomtatványkitöltő programok" menüben található részletes tájékoztatás).
Amennyiben az adózó nem köteles elektronikus bevallás benyújtására, akkor úgy is előterjesztheti a kérelmét, hogy a kitöltött nyomtatványt (FAG01, FAM01) kinyomtatja és hagyományos postai úton, illetve személyesen leadja a NAV megyei igazgatóságok ügyfélszolgálatain.
Azok az adózók, akik elektronikus bevallás benyújtására kötelesek, kizárólag az ügyfélkapun keresztül küldhetik be a kérelmeiket.
Amennyiben az adózó, illetve képviselője elektronikus úton terjesztette elő a kérelmét, az állami adó- és vámhatóság az eljárás során hozott határozatát, végzését, egyéb értesítéseit és felhívásait szintén elektronikus úton közli az adózóval vagy a kérelmet benyújtó képviselőjével. Az adózó vagy a képviselője ugyanakkor az elektronikusan beküldött űrlapon kérheti, hogy az eljárás során ne elektronikus úton kerüljön sor a kapcsolattartásra. Az Art. szabályai szerint elektronikus kérelem előterjesztésére nem kötelezett adózó vagy képviselője a fizetési könnyítés, mérséklés iránti kérelmében kérheti az elektronikus kapcsolattartást, amennyiben elektronikus tárhellyel rendelkezik.

Az Air. 36. § (4) bekezdése alapján az adóhatóság elektronikus úton tart kapcsolatot azzal az adózóval, aki (amely)

- havi adó- és járulékbevallás benyújtására köteles,
- az Áfa tv. szerinti összesítő nyilatkozat benyújtására köteles,
- az Áfa tv. szerinti összesítő jelentés benyújtására köteles, vagy
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény alapján elektronikus ügyintézésre köteles,
- az Art. 156. § (1) bekezdése alapján a megbízható adózó az automatikus fizetési könnyítési eljárásban.

A fenti körbe tartozó adózók a fizetési kedvezményi eljárásban kizárólag az állami adóhatóság által biztosított űrlapon terjeszthetik elő a kérelmét (FAG01, FAM01), a kérelem módosítását, visszavonását (FAM01M, FAM01V, FAG01M, FAG01V), a jogorvoslati kérelemét, annak módosítását, kiegészítését, visszavonását, fellebbezési jogról történő lemondását, a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlését, nyilatkozatok, igazolások beküldését (FAJNY).
A magánszemélyek és az egyéni vállalkozók fizetési kedvezményre irányuló kérelme alapján folytatott **elsőfokú eljárás** az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) rendelkezései alapján **illetékmentes**. Mentes az illeték alól az Art. szerinti **megbízható adózó** által az állami adó- és vámhatóságnál kezdeményezett automatikus fizetési könnyítésre irányuló eljárás is. A **gazdálkodó szervezet** – ide nem értve az egyéni vállalkozót – által az adó- és vámhatóságnál kezdeményezett fizetési könnyítésre, adómérséklésre irányuló **eljárás illetéke 10 000 forint**, amelyet a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01076064 számú NAV eljárási illetékhez kapcsolódó befizetések bevételi számlára kell megfizetni.
A pénzforgalmi számlanyitásra kötelezett adózó
a) a fizetési kötelezettségét belföldi pénzforgalmi számlájáról történő utalással köteles teljesíteni, ideértve a külön jogszabályban meghatározott elektronikus fizetéseket és elszámolásokat biztosító alrendszeren keresztül átutalással történő fizetést is;
b) az eljárási illetéket, az igazgatási szolgáltatási díjat, az adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatáshoz kapcsolódó regisztrációs díjat, az egyszerűsített foglalkoztatáshoz kapcsolódó közteher-fizetési kötelezettséget, valamint – ha végrehajtás alatt áll – a végrehajtói letéti számlára történő befizetés vonatkozásában az állami adó- és vámhatóságnál fennálló fizetési kötelezettségét a külön jogszabályban meghatározott, az elektronikus fizetéseket és elszámolásokat biztosító alrendszeren keresztül POS terminál útján végrehajtott, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő fizetéssel is teljesítheti.
c) A pénzforgalmi számlanyitásra nem kötelezett adózó fizetési kötelezettségét belföldi fizetési számlájáról történő átutalással, vagy készpénz-átutalási megbízással, vagy a külön jogszabályban meghatározott, az elektronikus fizetéseket és elszámolásokat biztosító alrendszeren keresztül átutalással, illetőleg POS terminál útján végrehajtott, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő fizetéssel teljesítheti.
Készpénzátutalási megbízás a NAV valamennyi ügyfélszolgálati irodáján beszerezhető. A befizetésnél kérjük, hivatkozzon a fizetésre kötelezett adószámára, adóazonosítójára.

A tartozás mérséklésére, elengedésére vonatkozó szabályok:

A fizetési kötelezettség mérséklésére vagy elengedésére **csak ténylegesen fennálló tartozás** vonatkozásában kerülhet sor. Ez azt jelenti, hogy a már – átvezetéssel, visszatartással vagy befizetéssel – rendezett fizetési kötelezettséget nem lehet mérsékelni (elengedni).
Adó (tőketartozás) csak magánszemély esetében mérsékelhető (engedhető el), azonban e körben sincs lehetőség a kifizető által magánszemélytől levont adó- és járuléktartozás mérséklésére (elengedésére). Jogi személyek és egyéb **szervezetek esetében** a jogszabály **kizárólag a szankciók (bírság, pótlék)** mérséklésére (elengedésére) nyújt lehetőséget.

- **Magánszemély mérséklési kérelmének elbírálási szabályai:**

Magánszemély adózónál a kérelem elbírálásakor az adóhatóságnak azt kell mérlegelni, hogy a tartozás megfizetése **súlyosan veszélyezteti-e** az adózó és a vele együtt élő közeli hozzátartozók **megélhetését. Vállalkozási tevékenységet folytató magánszemély** kérelmét az abban hivatkozott indokokra figyelemmel bírálja el az adóhatóság. Ilyen indok lehet **a megélhetés súlyos veszélyeztetettsége,** illetve **a gazdálkodási tevékenység**

ellehetetlenülése. Utóbbi indokok alapján az egyéni vállalkozó adózónál is kizárólag a pótlék- és bírságtartozás mérséklésére (elengedésére) van lehetőség kivételes méltányosság keretében. A megélhetés súlyos veszélyeztetettségét az adózó és a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyoni, jövedelmi és szociális helyzetének együttes figyelembe vételével vizsgálja az adóhatóság. A mérlegeléskor többek között figyelembe veszi a mindennapi megélhetés (élelmezés) költségeit, a rezsi költségeket, a lakást terhelő hitel havi törlesztő részletét, a közös háztartáson kívül élő hozzátartozó igazolt támogatását, a tartósan beteg, fogyatékos családtag ellátásával kapcsolatos többletköltségeket.

- **Speciális szabály a személyi jövedelemadó mérséklése tekintetében magánszemélyek kérelmére**

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban Szja tv.) 63. § (7) bekezdése alapján az állami adóhatóság az adó fizetésére kötelezett **magánszemély** kérelmére **jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire, valamint az ingatlan vagyoni értékű jog átruházásából származó jövedelem felhasználási körülményeire figyelemmel** (különös tekintettel, ha a felhasználás saját maga, közeli hozzátartozója, a vele egy háztartásban élő élettársa, volt házastársa lakhatását biztosító célra történik), **az ingatlan vagyoni értékű jog átruházásból származó jövedelemre számított adót mérsékelheti, vagy elengedheti.**
A jogszabály értelmében az említett feltételeknek - azaz az adózó méltányolandó vagyoni, jövedelmi és szociális helyzetének, illetve a méltánylást érdemlő felhasználási módnak - együttesen kell fennállniuk, bármelyik hiánya a kérelem elutasítását vonja maga után.
Lakáscélú felhasználásnak minősül:

a) a belföldön fekvő lakás, lakótelek tulajdonjogának, a lakáshoz kapcsolódó földhasználati jognak adásvétel vagy más visszterhes szerződés keretében történő megszerzése,
b) belföldön fekvő lakás építése, építtetése,
c) belföldön fekvő lakás alapterületének növelése, ha legalább egy lakószobával történő bővítést eredményez,
d) a belföldön fekvő lakás haszonélvezetének, használatának vagy bérleti jogának legalább a szerződés megkötésének évére és az azt követő öt évre szóló megszerzése,
e) az idősek otthonában vagy a fogyatékos személyek lakóotthonában biztosított férőhely megszerzése (feltéve, hogy az Szja tv. 63. § (2)-(3) bekezdése nem alkalmazható), ha ezzel az adózó saját maga, vagy közeli hozzátartozója, vele közös háztartásban élő élettársa, volt házastársa (a továbbiakban: hozzátartozó) lakhatását biztosítja.

Lakótelek megszerzése önmagában nem minősül lakáscélú felhasználásnak, csak akkor, ha azon a magánszemély, közeli hozzátartozója vagy volt házastársa ténylegesen lakóházat épít.
Az Szja tv. korábbi szabályozásától eltérően abban az esetben is engedélyezhető mérséklés (elengedés), ha a vásárolt, illetve épített ingatlan hétvégi házként, üdülőként, nyaralóként van ugyan nyilvántartva, de az az adózó illetve hozzátartozója lakhatását kizárólagosan szolgálja, vagyis az adózó és közeli hozzátartozója állandó bejelentett lakcíme.
Az ingatlan vagyoni értékű jog átruházásából származó jövedelem lakáscélú felhasználását igazoló okiratok:

a) adásvételi szerződés, csereszerződés
b) idősek otthonába való befizetést igazoló számla, szerződés
c) építés, építtetés, bővítés esetén vállalkozási szerződés és/vagy kifizetést igazoló számlák, és az építésügyi hatósághoz érkeztetett használatbavételi engedély iránti kérelem.

- **Jogi személy és egyéb szervezet mérséklési kérelmének elbírálási szabályai**

Jogi személy és egyéb szervezet esetében a pótlék és bírságtartozás kivételes méltánylást érdemlő körülmény fennállása esetén, így különösen akkor mérsékelhető (engedhető el), **ha e tartozások megfizetése az adózó gazdálkodási tevékenységét ellehetetlenítené.** A gazdálkodás ellehetetlenülése komplex vizsgálatot igényel, mivel ennek törvény szerinti következménye a tevékenység megszüntetése (gazdálkodó szervezeteknél a felszámolás). A mérséklés intézménye nem a felszámolási eljárás elodázására szolgál, csak ott indokolt tehát alkalmazni, ahol a tartozás mérséklésével a racionális gazdálkodás még helyreállítható vagy elősegíthető. Következésképpen, ha a gazdálkodási tevékenység már ellehetetlenült, nincs helye a méltányosság gyakorlásának. Jogi személy és egyéb szervezet, vagy gazdálkodó tevékenységet folytató magánszemély pótlék- és bírságtartozása **mérséklését (elengedését) az adóhatóság az adótartozás egy részének vagy egészének megfizetéséhez kötheti.**

A részletfizetésre, fizetési halasztásra vonatkozó szabályok

Magánszemélyek jövedelemadójának előlegére és a **levont jövedelemadóra, valamint a kifizető által a természetes személytől levont járulékokra és a beszedett adóra** fizetési könnyítés az Art. 198. § (3) bekezdésében foglalt **tiltó rendelkezések alapján nem engedélyezhető.**

Egyéb adók tekintetében fizetési könnyítés **a következő feltételek együttes megléte esetén engedélyezhető:**

1. az adósnak fizetési nehézsége áll fenn, amely miatt a tartozások azonnali vagy egyösszegű megfizetésére nem képes,
2. a fizetési nehézség kialakulása a kérelmezőnek nem róható fel, vagy annak elkerülése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható,
3. a fizetési nehézség átmeneti jellegű, tehát az adótartozás későbbi időpontban való megfizetése valószínűsíthető.

A fizetési könnyítés engedélyezéséhez **az adóhatóság a határozatában különböző feltételeket szabhat.** A feltétel nem teljesítése esetén a kedvezmény megszűnik és a tartozás a járulékaival együtt egy összegben esedékessé válik.
Ilyen feltétel lehet különösen:

- a fizetési könnyítés időtartama alatt esedékessé váló egyéb (folyó) adófizetési kötelezettség teljesítése,
- a fizetési könnyítés tartama alatt végrehajtható hátralék keletkezésének elkerülése,
- az adótartozás egy részének meghatározott időpontig történő megfizetése,
- megfelelő biztosíték (kezesség, zálog, jelzálog) adása,

a fizetési könnyítés teljesítését biztosító mellékkötelezettségek, biztosítékok (kezesség, zálogjog, jelzálogjog) eredeti funkciójuk betöltésére alkalmatlanná válása esetére annak pótlása. (Ha a kérelmező az adóhatóság felhívása ellenére határidőben pótlásukról nem gondoskodik, az bontó feltétel lehet, azaz a kedvezmény érvényét veszti.)

- **Magánszemély fizetési könnyítési kérelmének elbírálási szabályai**

Magánszemélyek esetében a felróhatóság ellenére is engedélyezhető a fizetési könnyítés, ha a kérelmező igazolja vagy valószínűsíti, hogy az adó azonnali vagy egyösszegű

megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos megterhelést jelent.
A fizetési könnyítés engedélyezése tehát nem jogosultság, az nem jár automatikusan, arra csak a törvényben meghatározott feltételek fennállásakor van lehetősége az adóhatóságnak. Így értelemszerűen nem engedélyezhető fizetési könnyítés, ha az adózó jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintettel egy összegben is képes volna a tartozások megfizetésére, illetve abban az esetben sem, ha az adózó nem rendelkezik olyan jövedelemmel, illetőleg vagyonnal, amelyből a tartozások későbbi időpontban (vagy részletekben) történő megfizetése valószínűsíthető volna.

- **Magáncsőd eljárással kapcsolatosan engedélyezett fizetési könnyítés**

Az adóhatóság a magánszemély vagy egyéni vállalkozó kérelme alapján a hitel törlesztő részlet igazolt megemelkedésére, a hitelszerződés igazolt felmondására vagy az adósságrendezési eljárásra tekintettel a felróhatóság vizsgálata nélkül engedélyezhet pótlékmentes fizetési könnyítést. Ennek részletes szabályait a NAV honlapján megtalálható, *a természetes személyek adósságrendezési eljárásával (a magáncsőd eljárással) kapcsolatos adózási tudnivalókról* szóló *69. sz. információs füzet* tartalmazza.

- **Jogi személy és egyéb szervezet fizetési könnyítési kérelmének elbírálási szabályai**

Gazdálkodó szervezet esetében a felróhatóság, illetve annak hiánya az okok és a kérelmező (illetve vezető tisztségviselői, képviselői) magatartásának, motivációjának, illetve a körülményeknek a konkrét ismerete alapján állapítható meg. Általában fennáll a törvényben foglalt feltétel vis major vagy harmadik személy károkozása esetén, illetve ha a kérelmező a követeléseink behajtása érdekében a szükséges intézkedést megtette.

Általában nem teljesíthető a kérelem, ha
- az adótartozás esedékességének időpontjában vagy azt követően a tartozás pénzügyi fedezete rendelkezésre állt, de azt a kérelmező más - nem méltányolható (pl.: átlagon felüli jövedelem kiáramlás, osztalék, reprezentáció) - célra fordította,
- a kérelmező követeléseinek behajtása, kárigényének érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket nem tette meg,
- a fizetési nehézség más részére történő ideiglenesen vagy véglegesen átadott pénz, vagy a gazdálkodásból történő egyéb vagyonkivonás következménye.

A fizetési nehézség általában akkor tekinthető átmeneti jellegűnek, ha a tartozások és követelések, valamint az éves tervezett eredmény és a vagyoni helyzet egybevetése alapján a fizetési nehézség megszüntetése reálisan várható. A fizetési halasztás, részletfizetés engedélyezése nem szolgálhat hitelhelyettesítő pénzeszközként, továbbá a fizetőképtelenség következményeinek elodázására.

A fizetési kedvezmény törvényi feltételeinek vizsgálata

A fizetési kedvezmény elbírálása során a hatóság mérlegeli a kérelemben előadott információkat, a hivatalból rendelkezésére álló, valamint a külső szervek nyilvántartásaiból elérhető adatokat, szükség esetén nyilatkozattételre szólítja fel az adózót, illetve **kérheti** az adózó által közölt adatok, körülmények okiratokkal történő alátámasztását. Az adatszolgáltatás minőségének függvényében ügyenként dönt az adóhatóság arról, hogy szükség van-e hiánypótlási, ill. nyilatkozattételi felhívás kiküldésére, illetve bekérje-e a

nyilatkozatok alátámasztására vonatkozó okiratokat a tényállás tisztázása érdekében (különös tekintettel a mérséklési kérelmek elbírálására).
Amennyiben az adózó valamennyi, az eljárás szempontjából releváns körülményéről nyilatkozik, a közölt jövedelmi adatokat a vagyoni körülményei is tükrözik, nem merül fel a jövedelem eltitkolás lehetősége, valamint az adózó által tett nyilatkozat nem áll ellentmondásban az adóhatósági és egyéb nyilvántartásokban szereplő adatokkal, akkor a helyt adó döntést megalapozhatja pusztán az adózói nyilatkozat is. Amennyiben az adózó a nyilatkozattételi felhívásnak nem tesz eleget, a kért adatokat nem közli, vagy a kért okiratokat nem küldi be, az adóhatóság az eljárást megszünteti amennyiben a kérelem a felhívás teljesítésének hiányában nem bírálható el.
Mérséklési és fizetési könnyítési kérelem ugyanazon beadványban történő együttes előterjesztése esetén a mérséklési kérelemmel érintett tartozásra (e kérelem elutasítása esetére) célszerű fizetési könnyítést is kérni, mivel ennek hiányában – tekintettel arra, hogy az adóhatóság a döntésében a kérelemtől nem térhet el – a mérsékelt összegre az adóhatóság akkor sem engedélyezhet ebben az eljárásában fizetési könnyítést, ha a többi tartozás megfizetésére ilyen kedvezményt biztosított.

A megbízható adózó részére engedélyezhető automatikus fizetési könnyítés

Az Art. 156. §-a értelmében az állami adó- és vámhatóság **a megbízható adózó elektronikus úton előterjesztett kérelmére**

- a felróhatóság és a fizetési nehézség fennállásának, illetve átmeneti jellegének vizsgálata nélkül
- az Art. hatálya alá tartozó adónemeken fennálló **nettó módon számított legfeljebb 1,5 millió forint** összegű adótartozására
- a kifizető által magánszemélytől levont adó- és járulékkötelezettségek kivételével
- évente egy alkalommal
- legfeljebb 12 havi

pótlékmentes fizetési könnyítést (fizetési halasztást vagy részletfizetést) engedélyezhet (automatikus fizetési könnyítés).
A kérelem kizárólag az ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton terjeszthető elő a NAV hivatalos honlapjáról (www.nav.gov.hu) letölthető űrlapon (FAG01, FAM01).

A magánszemély adózó részére engedélyezhető automatikus részletfizetési kedvezmény

A természetes személy – ideértve a vállalkozási tevékenységet folytató és az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett természetes személyt is – kérelmére szintén engedélyezhető automatikus részletfizetés. Automatikus részletfizetésre azok a fenti körbe tartozó természetes személyek jogosultak, akiknek az Art. hatálya alá tartozó adótartozása nem haladja meg az 500.000 Ft-ot.

Ezen adózók kérelmére az állami adó- és vámhatóság **naptári évente egy alkalommal, legfeljebb 12 hónapos futamidőre, pótlékmentes részletfizetést engedélyezhet – az adózó jövedelmi és vagyoni viszonyainak vizsgálata nélkül.**

A kedvezmény a magánszemélyek jövedelemadójának előlegére, a levont jövedelemadóra és a magánszemélytől levont járulékokra (tehát a levontnak minősülő kötelezettségekre) nem engedélyezhető.

A kérelmet papír alapon a NAV megyei adó- és vámigazgatóságainál (a gyorsabb ügyintézés érdekében célszerű az állandó lakóhely / tartózkodási hely szerint illetékes igazgatóságnál) vagy elektronikus úton a FAM01 űrlapon lehet benyújtani.

A papír alapú kérelem előterjeszthető levél formában vagy formanyomtatványon. A formanyomtatvány a www.nav.gov.hu „Letöltések" → „Adatlapok, igazolások, meghatalmazás-minták" → „Adatlapok fizetési könnyítésre és/vagy mérséklésre irányuló kérelmek elbírálásához" menüpontban tölthető le.

Egyéb jogszabály által meghatározott fizetési kedvezmények

Nem az Art. hatálya alá tartozó fizetési kötelezettségek tekintetében **jogszabály a mérséklésre** (elengedésre), illetve a fizetési könnyítésre **vonatkozóan eltérő** szabályokat, **feltételeket, mérlegelési szempontokat állapíthat meg**. Így sem mérséklés / elengedés, sem fizetés könnyítés nem engedélyezhető az alábbi kötelezettségekre:

a) bérfőzési szeszadó
b) dohánytermék kiskereskedelmi tevékenységgel összefüggő bírság
c) hulladékgazdálkodással kapcsolatosan jogosulatlanul igénybevett támogatás visszafizetése és a hulladékgazdálkodási bírság
d) külföldi gépjárműadó és külföldi rendszámú járművek adóbírsága.

.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 134. §-a a közigazgatási eljárásban a végrehajtást foganatosító szervként – fő szabályként – az állami adóhatóságot nevesíti.
A NAV 2018. január 1-jétől az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (Avt.) szabályait alkalmazza a végrehajtási eljárás során. Az Avt. 2. §-a lehetővé teszi, hogy az e kötelezettségekre irányuló fizetési kedvezményi kérelmeket – amennyiben végrehajtás alatt állnak – az Art. fentiekben részletezett fizetési kedvezményi szabályai szerint bírálja el az adóhatóság.

Az érintett kötelezettségek:

a) NAV Vámhatósági tevékenységgel összefüggő bírság, kamat és önellenőrzési pótlék)
b) NAV Fémkereskedelmi bírság
c) NAV Dohánytermék kiskereskedelmi tevékenységgel összefüggő bírság
d) NAV Közigazgatási bírság

Amennyiben a tartozás végrehajtás alá vonása még nem történt meg, az Art. és az Air. szabályai nem alkalmazhatóak. Ebben az esetben az adóhatóság az Ákr.-ben foglaltak szerint jár el. Az Ákr. fizetési kedvezményről nem rendelkezik, így amennyiben az ágazati jogszabály ezt kifejezetten nem teszi lehetővé, fizetési kedvezmény a végrehajtás előtti szakaszban nem engedélyezhető.

Az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény (Vámtv.) alapján engedélyezhető fizetési könnyítés feltételei hasonlóak az adótartozásra engedélyezhető fizetési könnyítés feltételeivel:
A vámhatóságnál nyilvántartott vámok és egyéb terhek megfizetésére legfeljebb 12 havi részletfizetés vagy 6 havi fizetési halasztás (fizetési könnyítés) engedélyezhető, ha a fizetési nehézség

a) a kérelmezőnek nem róható fel, vagy annak elkerülése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható, továbbá
b) átmeneti jellegű, tehát a kötelezettség későbbi megfizetése valószínűsíthető.

Magánszemély kérelmére a fizetési könnyítés akkor is engedélyezhető, ha a kérelmező igazolja, hogy a vámok és egyéb terhek azonnali vagy egy összegű megfizetése jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos terhet jelent.
A fizetési könnyítés engedélyezésének feltétele:

a) biztosíték nyújtása, kivéve, ha az az adósnak súlyos gazdasági vagy szociális nehézséget okozna
b) a fizetési könnyítéssel érintett összegre hitelkamat felszámítása.

Az engedélyezett fizetési könnyítéshez kapcsolódóan a vámhatóság különösen indokolt esetben dönthet úgy is, hogy a kérelmezőt a vámbiztosíték megkövetelése alól, és a hitelkamat felszámításától egyaránt mentesíti.

A vámigazgatási bírság megfizetésére fizetési könnyítés nem engedélyezhető, mérséklése tekintetében az Art.-ban foglalt mérséklési szabályok az irányadóak.

A Vámtv. alapján folytatott fizetési kedvezményi eljárásban szintén az Art. és az Air. eljárási szabályai érvényesülnek.
.

<u>Az Avt. szerinti fizetési kedvezmények</u>

Az Avt. alapján **a végrehajtási megkeresésekben kimutatott tartozásokra irányuló fizetési kedvezményi kérelmek elbírálására is a NAV rendelkezik hatáskörrel**

a) az adók módjára behajtandó köztartozások (a továbbiakban: ambk),

b) önkormányzati adóhatóság által nyilvántartott helyi adóval, illetve gépjárműadóval összefüggő tartozások,
c) Ákr. alapján átadott fizetési kötelezettségek (kivéve a behajtást kérő hatóság részben vagy egészben saját bevételét képező kötelezettségek, továbbá a külföldön jogalap nélkül felvett álláskeresési ellátások behajtására irányuló tagállami megkeresés)

tekintetében.

A fizetési kedvezményi kérelmet az állami adóhatóságnál kell előterjeszteni, amely alapján a fizetési könnyítés valamint az Ákr. alapján átadott kötelezettségekre vonatkozó mérséklés tárgyában az általános, Art. szerinti szabályok szerint folytatja az adóhatóság az eljárást.
Az ambk és az önkormányzati adóhatóság megkeresésében behajtásra átadott **tartozás mérsékléséhez azonban a megkereső előzetes hozzájárulása szükséges**, melyhez az

adóhatóság kötve van. Amennyiben a megkereső a mérsékléshez nem járul hozzá, akkor az adóhatóság a mérséklés Art. szerinti törvényi feltételeinek fennállása esetén sem hozhat helyt adó döntést. A végrehajtást kérő szerv előzetes hozzájárulása esetén az Art. szerinti törvényi feltételek figyelembe vételével dönt az adóhatóság a mérséklés tárgyában.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal